

GÖSTA HOLM

Plurala ortnamn

Harald Bjorvand, Holt og Holtar. Om utviklingen av det indoeuropeiske kollektivum i norrønt på sammenlignende grunnlag. Oslo 1987.

Uppkomsten av den plurala ortnamnstypen *Bergar, Hultar*, med neutrala grundord, har ju diskuterats av en lång rad forskare, särskilt svenska, från Otto von Friesen till Lars Hellberg och Jan Nilsson. Förslagen till proble-mets lösning är lika många som forskarna, och inget av dem har nått allmän anslutning. Nyligen har ett radikalt nytt grepp tagits, nämligen av norr-mannen Harald Bjorvand i avhandlingen "Holt og Holtar. Om utviklingen av det indoeuropeiske kollektivum i norrønt på sammenlignende grunnlag", 1987.

Utgångspunkten för Bjorvand är det välkända förhållandet att det i forn-nordiska språk finns en rad icke-individualiserande neutrala och feminina pluraler av typerna *hrōgn*, n. pl. 'rom', *grōs*, n. pl. 'gräs', *næfrar*, f. pl. 'näver', *bálfarar*, f. pl. 'likfärd (till bålet)'. (Bjorvand kallar pluralerna "kollektiver", i motsats alltså till den vanliga svenska terminologin.)

Enligt Bjorvand har dessa företeelser indoeuropeiska anor. Det ieur. kollektiv-abstrakt-suffixet *-a* (< laryngalkombinationen *-aH₂*) kom att ut-ökas med pluralsuffixet *-es*. Både *-ā* och *-ā-es* var oberoende i förhållande till genus; de bildade ett kollektivnumerus. Elementet *-ā* utvecklades till germ. *-ō*, urnordiskt *-u*, under det att *-ā-es*, *-ās* blev germ. *-ōz*, nordiskt *-ar*. Till *-ās* sekundära är i princip de ieur. feminina *ā*-stammarna, germ. *ō*-stammar. Dessa förhållanden ger förklaringen, menar Bjorvand, till förekomsten av nordiska ordpar som *þyrmsl*, n. pl. 'nära förhållande (som hindrar äkten-skap)', *þyrmslar*, f. pl. med samma betydelse. Motsvarande gäller mutatis mutandis *engi*, n. sg. och pl. 'äng', *engjar*, f. pl. 'ängar'. Visserligen finns *eng*, f. sg., men formen är ju irreguljär. En *iō*-stam borde ju ha nominativ-*r* liksom t.ex. *ylgr*. *Eng*, f. sg. är alltså, menar Bjorvand, uppenbarligen sekundärt till *engjar*, pl.¹ [Men *iō*-stammarnas *-r* är ju sekundärt till *i*-stammarnas. *Eng* kan vara en arkaism.]

Bjorvand går så vidare till de plurala ortnamnen. Femininerna *Holtar*,

¹ Det är inte helt riktigt, att *eng* är ensamstående bland *iō*-stammarna. Samma böjning visar t.ex. *dæl* 'dalkjusa' < **dōliō* enl. Torp NEO och dens. GNOA § 14, s. 12:47 (annorlunda s. 9:17), *ey* (< **a₃wiō*).

Bergar, f. pl. förhåller sig till *Holt*, *Björg*, n. pl. liksom *pyrmslar* till *pyrmsl*, *engjar* till *engi*, och bär i princip vidare ett indoeuropeiskt arv.

Om denna teori är riktig, ger den otvivelaktigt en synnerligen elegant förklaring till det så intensivt debatterade problemet.

Jag övergår nu till några reflexioner kring Bjorvands teser.

Bjorvand menar, att den diskuterade böjningstypen uppkom sedan den anatoliska språkgruppen hade avskilt sig; hettitiskan, lu(v)iskan o.s.v. saknar detta slags morfologi.

Vidare måste kategorin ha kommit till på ett stadium, då den s.k. ungavestiskan utvecklats (t.ex. plur. fem. *awrå* < **awrās* till sg. *awra*-, n. 'moln'); i den äldre avestiskan, gathaavestiskan, saknas den. Här reser sig frågan, hur den indoeuropeiska språkgemenskapen då kan ha sett ut. Fanns det över huvud taget möjligheter för en språklig samhörighet mellan ungavestiska och protourgermanska? – Kategorin har få eller inga fullgoda företrädare inom språkgrupperna fornindiska och grekiska. Från fornindiska anför Bjorvand tre relevanta exempel, från grekiska något enstaka. För latinets del anför Bjorvand sammanlagt 18 ord. Av dessa är egentligen bara ett fåtal helt relevanta, nämligen *exta*, n. pl., *extæ*,² f. pl. båda: 'inälvor', väl också *armenta*, n. pl., *armentæ*, f. pl. båda: 'boskap' (det finns också ett *armentum*, n. sg.), *lamentæ*, n. pl., *lamentas*, f. pl. ack. 'klagan, gråt'. I de andra fallen har en f. pl. vid sin sida ett n. sg. Materialet är anmärkningsvärt. Dels är det hämtat hos ett fåtal förklassiska författare, särskilt via grammatikern Nonius, dels från efterklassiker. I flertalet fall rör det sig om ett litet antal belägg, ofta ett eller två. Mot bakgrunden av den ofantliga mängden pluralformer, också pluralia tantum, av ämnesnamn och abstrakter i latinet,³ har man anledning vara försiktig, då man skall bedöma det nu refererade materialets värde för indoeuropeisk rekonstruktion.

Från övriga indoeuropeiska språk, keltiska, baltiska, slaviska, albanska, västgermanska o.s.v., finns inte något material att anföra.

Bjorvand understryker, att likheterna mellan ungavestiskan och de nordiska språken på det aktuella området är särskilt stora. Men själva utgångspunkten för Bjorvand, de nordiska plurala ortnamnen av typen *Holtar*, har veterligen ingen motsvarighet – vilket ju f.ö. gäller alla andra indoeuropeiska språk.

Det stora flertalet av de för Bjorvands bevisföring viktigaste orden är enbart nordiska; är hans tes riktig måste ett indoeuropeiskt ordbildnings-

² Hos de latinska femininerna av första deklinationen har ieur. *-ās* ersatts av *æ*, vilket ytterst är en pronominell ändelse.

³ Se Kühner–Stemann 1955, § 22, 23 (24).

och böjningssystem ha levt ett friskt liv in i urnordisk tid samtidigt som det dött i grekiska, slaviska, baltiska, västgermanska o.s.v.

Det saknas veterligen klara belägg för att de nordiska språken skulle ha bevarat någon grammatisk kategori från indoeuropeisk tid, som försvunnit spärlöst från (flertalet) övriga ieur. språk, t.ex. de västgermanska. Typen *Holtar* är alltså helt isolerad.

Ett viktigt faktum, som är helt förbisett i avhandlingen, är förekomsten av den mångtusenhövdade skaran av ortnamn på fornnord. *-staðir*, m. pl. (stundom f. pl.). Den kategorin gör varje försök att lösa gåtan kring *Holtar* isolerad till en halvmesyr.

En fundamental skillnad mellan de icke-individualiserande pluralisformer-
nas syntax i fornnordiska språk och i t.ex. indoiranska, grekiska och hettiti-
ska är att predikatet i de förra normalt står i pluralis, i de senare i singularis.

Inte i ett enda fall har det kunnat påvisas, att ett nordiskt ord med icke-
individualiserande pluralis har direkt motsvarighet i vare sig ungavestiska
eller fornindiska. Ordet *iðrar*, f. pl. 'inälvor' torde i princip motsvara ett
ieur. **enterās*. Men detta är ju en konstruktion utan stöd i andra ieur. språk.

Man får av avhandlingen det intrycket, att icke-individualiserande pluraler
skulle ha kommit till bara under ett mycket avlägset skede. Men sådana
nyskapas ju i sen tid. Ett exempel förekommer i frasen *Vattenmassorna
störtar sig dånande utför stupet*. Singularis skulle här snarast föra tanken till
ett avslutat skeende. Denna grammatiska företeelse förefaller allmänmänsk-
lig och torde kunna uppträda autoktont i skilda språk.

Nu till några detaljer.

Grek. *phorá*, f. är ett verbalabstraktum 'bärning, frambringande' m.m.
Bjorvand vill sammanställa detta ord med fvn. *barar*, f. pl. 'bår'. Han
hävdar, att också *barar* urspr. var ett verbalabstraktum 'bärning'. Han
hänvisar till ett exempel hos Fritzner: *møddusk hestarnir undir bqrunum*, där
de två sista orden skulle betyda 'under bärningen'. Men fvn. *undir* kan ju
aldrig ha denna temporala betydelse. Frasen betyder självklart 'Hästarna
tröttades under (tyngden av) bären'. (Torp GNOA 7:22 påpekar f.ö. att
barar är en konkretbildning, ett "tingord", inte något abstraktum.) Pluralen
hos ordet beror ju på att bären består av två stänger med tyg eller flätning
emellan. Här kan man varken finna samband med en ieur. "icke-individuali-
serande" plural eller med ieur. verbalabstrakta; tanken på förbindelse med
ett urspr. ieur. **bhorās*, fem. plurale tantum 'bärning', måste uppges.

Ordet *bit*, n. 'bett' o.s.v. förser Bjorvand med en "kollektiv" pluralis **bit*,
som skulle återspegla ett urieur. **bhidā*, n. pl., vilket också skulle ha givit
find. *bhidā*, f. sg. Det är en teori, inget mer.

Bjorvand hävdar, att fvn. ord, som enligt texterna företer både *-ar* och *-ir* i
pl. (nominativ och ackusativ), måste vara gamla *ō-* stammar (vilkas plural-
ändelse *-ar* ju teoretiskt kan återgå på ieur. *-ā-es*). Han hänvisar till en egen

utredning i NTS 26. Där finner man en lista, som uppges vara fullständig, över gamla fvn. feminina *i*-stammar. Inte i något fall har dessa ord en plural variant med ändelsen *-ar*. Men listan är långt ifrån fullständig. Det torde vara helt klart, att det bland de äkta feminina *i*-stammarna förekommer ord, som har en plural variant på *-ar*. Annat vore också förvånande. De feminina *i*-stammarna har ju i singularis fått *ō*-stamsböjning. Ett stort antal *ō*-stammar har däremot fått plural *i*-stamsböjning. Förutsättningarna för osäkerhet har alltså varit mycket stora. Nu till ett exempel.

Bjorvand redovisar pluralen hos ordet *kind* 'ätt, släkt' o.s.v. på följande sätt: "*kindar* (Lex Poet F J [d.v.s. Lexicon poeticum ed. Finnur Jónsson]), *kindir* og *kindr*". Det först placerade *kindar* är enl. förf. ursprungligt; ordet skulle vara en *ō*-stam. På *kindar* anför Lex. poet. ett belägg från en lausavísa tillskriven Þórarinn máhliðingr av mycket osäker ålder. *Kindir* däremot är rikligt belagt, t.ex. i Eddadikterna Völuspá (3 ggr), Guðrúnarkviða II och Sigdrífumál. Ordet *kind* är ju nära besläktat med den lat. *i*-stammen *gens* 'släkt', gen. sg. *gent-i-s*, gen. pl. *gentium*. Det är också en allmänt vedertagen mening, att *kind* är en *i*-stam. Pluralen *-ar* är sekundär. Därmed är ett fundament för viktiga delar av Bjorvands resonemang raserat.

Det normala isländska ordet för 'mjölkning' är *mjaltir*, f. pl., enl. Torp GNOA en bildning med suffixet *-þi* [samhörig med **melkan* 'mjölka' > **mjalkan*]. Bjorvand inleder avsnittet om *mjaltir* på detta sätt: "**mjaltar/mjaltir* f. pl. 'melking . . .'. Han fortsätter: "Nisl. *mjaltir* ersätter äldre **mjaltar* f. pl. < germ. **melhtōz* f. pl.". Detta är ett rent påstående utan stöd i några fakta – i varje fall inga angivna. – Det kan tilläggas att pluraliteten hos *mjaltir* är lätt begriplig med tanke på hur mjölkning går till.

Andra fall, där Bjorvand på otillräckliga grunder har räknat med sekundärt *-ir*, är följande.

Nyisl. *grjónir*, f. pl., belagt bara i modern tid hos Orðabók Háskolans (enl. Bjorvand alltså < **grjónar*, vilket skulle återspegla ieur. *-ā-es*). Fsv. *inálvir* [*inálvar* fyra ggr i sena texter; inte i Codex Bureanus och MB1]. Fvn. *sáðir*, f. pl. (enl. Torp GNOA 24:6 en *þi*-stam). Fvn. *slíðrir*, f. pl. 'slida' (pluralen beror på att forntidens slidor bestod av två hopfogade tunna bräder).

Andra fall där belägg anföras ur modern isländska är *lyfjar*, f. pl. 'medicin, fältäte' och *viljar*, f. pl. 'tarmar'. *Lyf*, n. pl. . . , *lyfjar*, f. pl., jämföras med det avestiska paret *nmāna*, n. pl., *nmāni*, f. pl. båda 'hus'. *Lyfjar* torde i själva verket vara sekundärt till *lyfja-* som förled i sammansättningar, t.ex. *lyfja-gras* 'tätört, Pinguicula'.

Ett helt modernt belägg från Orðabók Háskolans på *næfur*, n. får gälla som intyg om att *næfr*, f. sg., *næfrar*, f. pl., vid sin sida – i varje fall sedan urnordisk tid – har haft ett neutrum **nāþira*. Detta undantag får motivera dödförklaring av hittillsvarande etymologiska förslag. Det från Skandinavien

välkända *nävre*, n. – inte omnämnt av Bjorvand – är ett gott indicium för att Bjorvands misstänksamhet mot uppgiften i *Lexicon poeticum* om norrönt *næfri*, n. är oberättigad. F.ö. finns *næfri*, n. i modern isländska som en arkaism med fornspråklig färgning; förhållandet förnekas av Bjorvand.

Det slaviska lånordet *torg* har en nyisl. plural *torgir*. Mot detta ställs i avhandlingen upp det fornnorska ortnamnet *Torgar*. Men detta senare har med säkerhet ingenting med *torg* 'öppen plats' o.d. att göra (se B. Hesselman 1935, s. 114 ff., G. Holm 1977, s. 150 ff., M. Tveitane 1983, s. 15 ff.).

I en rad fall rekonstrueras nordiska neutrala, ibland också feminina pluralformer med ledning av förhållanden i västgermanska språk. Det gäller *dagg*, f. (pl. *daggvar*, urn. **daggwōr* i parförhållande till **dawwō*, n. pl., utan motsvarighet i senare språk, vare sig väst- eller nordgermanska), *iss*, m. (vars plur. *isar*, m. skulle vara sekundär till **isar*, f., vilket i sin tur skulle stå i parförhållande till ett **is*, n. pl.)⁴, *leir*, n. (o. *leirr*, m.) (ett enbart nordiskt ord, vars en gång belagda fisl. plural *leirar*, m. – bestyrkt av ett par belägg också hos Orðabók Haskólans – skulle vara sekundär till **leirar*, f. pl., i parförhållande till **leir*, n. pl.), *mosi*, m., vars pl. *mosar*, m. skulle vara sekundär till **mosar*, f. pl., i parförhållande till **mos*, n. pl., till sg. fsv. o. fdan. *mos*), *sandr* (vars pl. *sandar* skulle vara sekundär till **sandar*, f. pl., i parförhållande till **sandō*, n. pl., utan kända motsvarigheter i senare språk). Utöver dessa fall anförs en rad andra "sannsynlige tilfeller", fastän med större reservationer.

Det förefaller mig ligga en inre motsägelse i Bjorvands sätt att betrakta de väst- och nordgermanska språkens inbördes förhållande. De senare språken skulle ha bevarat de urgamla kollektiva pluralerna av typen *þyrmsl*, *þyrmslar*, men däremot skulle de i en mängd fall ha uppgivit neutralt genus till förmån för maskulint, t.ex. i fallen *is*, *sand* o.s.v. De västgermanska språken däremot bevarar inte kollektiva pluraler men är konservativa i fråga om genus. Med den utgångspunkten är det svårt att hävda endera språkgruppens ålderdomlighet i det konkreta fallet.

Jag går så över till problemen kring namntypen *Holtar*.

Bjorvand har inte känt till Jan Nilssons doktorsavhandling "Plurala ortnamn på Island" (1975). Av Nilssons avhandling framgår bl.a., att plurala terräng- och ägonamn och plurala bebyggelsenamn på Island visar långtgående överensstämmelser. Ett annat viktigt faktum formulerar Nilsson så: "De isländska plurala neutrala namnen har inte drabbats av någon blint verkande feminisering . . ." Tvärtom: *Plurala bebyggelsenamn på -ar till neutrala grundord "uppfattas i regel som maskuliner"*.

⁴ Spridda förekomster av *is*, n. i äldre danska och någon enstaka dansk dialekt bör förklaras som resultat av tysk påverkan, inte som de sista danska påminnelserna om ieur. **eisā-es*, f. pl. Något liknande gäller säkert ett helt ensamstående 1700-talsbelägg från Finland.

Minst hälften av alla plurala terrängnamnstyper på Island återfinns också som bebyggelsenamn. Jan Nilssons slutsats blir, att de plurala bebyggelsenamnen i princip har utvecklats ur plurala terrängnamn (alltså i enlighet med Lars Hellbergs teorier men med undantag för tanken på moving i singularis följt av utveckling av pluralis i samband med nyodling).

Plurala bebyggelsenamn har en mycket osäker morfologi på nutidens Island som framgår av Jan Nilssons avhandling. Dylika namn med maskulint grundord får distriktsvis på Nordlandet feminin böjning (Nilsson 1975, s. 52 ff.), *Hamrar* ack., *Hamrir* ack., *-staðir*, ack. = . Över hela landet kan vissa plurala bebyggelsenamn med feminint grundord få maskulin böjning, t.ex. *Laugar*, ack. *Lauga* (Nilsson 1975, s. 54 ff.). Plurala bebyggelsenamn med neutralt grundord böjs som sagt ofta som maskuliner, t.ex. *Hrisar*, *Seljar*, *Grenjar*, ack. *Hrísar* o.s.v. (Nilsson 1975, s. 60 ff.), stundom som femininer, t.ex. *Giljar*, ack. = . Jfr: "I modern skriftlig framställning kan man vänta sig maskulin eller (ibland) feminin böjning: ... "um Eiða, ... í Eiða ... Um Seljar ..."

Ett intressant och viktigt faktum är att plurala terrängnamn betydligt mindre ofta får genuskifte än bebyggelsenamnen (Nilsson 1975, s. 67 ff.). Undantag utgör dels namn som *Völlurnar*, *Fjörðurnar* dels *Hrisar* (också appellativet är i vissa trakter maskulint), *Lyngar* (ack. *Lynga*) och ytterligare något.

Det isländska materialet ger anledning till en misstanke, att den svensk-norska namngruppen *Eiðar*, *Holtar* kan ha blivit i viss grad felbedömd. Många sådana namn kan ha blivit mer eller mindre slentrianmässigt klassificerade som femininer utan tillräckliga skäl. De har i själva verket böjts som maskuliner, med ack. *Eiða*, *Holta* o.s.v.

Med reservationer för att mina tankar formuleras under tidsbrist skulle jag vilja till övervägande lägga fram ett nytt förslag till förståelse av det så livligt diskuterade problemet.

Liksom på Island i nutiden fanns det i urnordisk tid i Skandinavien en stor mängd plurala terräng- och ägonamn. Det var namn av typen **AuriōR*, **GarþōR*, **HwalōR*, **HulmōR*, **KrökōR*, **LauzōR*, **MelhōR*, o.s.v. o.s.v. Många av dessa namn kom att beteckna bebyggelser. Efter mönster av denna talrika typ ombildades de betydligt fåtaligare plurala neutrala (terräng- och) bebyggelsenamnen som **Berzō*, **Eiðō*, **Gijō*, **Hrisō*, **Hultō* o.s.v. till **BerzōR*, **HultōR* o.s.v. I många fall blev böjningen feminin, i andra maskulin, alltefter förekomsten av förebilder för analogin. Ombildningen underlättades av att ortnamnens dominerande kasus, dativ och genitiv, är indifferent till genus.

Det är möjligt, att typen utbildades först efter urn. tid. – Diplommaterialet i Lars Hellbergs bok "Plural form ..." (s. 26–53) är kanske att betrakta som tillhörigt ett skede av grammatisk upplösning; jfr t.ex. ett fall som *gaf*

... *allt Askeimer som ligger* ... *Askeimer* är kanske en förolyckad nominativ. Tanken kan synas djärv, och den framläggs här till diskussion.

Ett äldre system finner man i så fall i den fornisländska sagolitteraturen, där de plurala ornamnen har den väntade böjningen (jfr vad som nedan sägs om typen *Holtar*, *Hrísar*).

En specialtyp var och förblev *staðir*-namnen. Det fanns säkerligen under urnordisk tid ett stort antal plurala terräng- och ägonamn av typen **Ahwōrwapaþaðir*⁵ (> *Ársta*), **Gunþiharjashauja-staðir* > *Gunnersta*). Här kan man inte finna något stöd för tesen om (-*ā-es*>) -*ar* utbytt mot -*ir*, tvärtom.

Om denna teori är riktig, besannas Jöran Sahlgrens spådom om hur framtiden skulle komma att visa, att grundorden i typen *Holtar*, *Bergar* inte är något annat än de vanliga *holt*, *berg* o.s.v.

Ett större problem är nog typen *Forsar*, *Åar*, *Nesjar*, *Gaular*, namn som avser bebyggelser eller bygder vid en fors, vid en å, på ett näs o.s.v. Också här bör man söka sig tillbaka till den tid, då namnen betecknade terränger. Mångformade markområden vid en fors eller ett berg kunde – väl genom ett slags ideell ellips – kallas **Fursōr*, **Berzōr* i analogi med de många regelbundet bildade terrängnamnen på -*ōr*. Säkert spred sig typen ganska snart över stora områden som ett mode.

Många ursprungliga terräng- och ägonamn blev som sagt genom bosättningens utvidgning konserverade som bebyggelsenamn. Med tiden uppkom en ny ordbildningskategori för bebyggelsenamn. Man påminns om suffixet -*staðir* som från Norge fördes över till Island. – Det är ett viktigt och tidigare för forskningen okänt faktum, som Nilsson har uppdagat, då han funnit att böjningen av typen *Holtar*, *Hrísar* enligt texternas vittnesbörd är sekundär på Island. ”Bland de isländska originaldiplomen fram till 1450 möter vi endast appellativisk böjning av de plurala ornamnen med neutralt grundord” (Nilsson 1975, s. 131). Det rör sig tydligen om analogi från maskuliner och femininer.

Det framstår alltså som helt obevisat – och dessutom otroligt – att de nordiska pluraler, som utgör en så viktig del av Bjorvands material, skulle återgå – i stor skala eller som helhet – på ieur. -*ā-es* – vare sig i rakt nedstigande led eller som nybildningar inom ett från ieur. tid nedärvt system.

Men trots all denna kritik vill jag framhålla, att Bjorvands avhandling absolut är läsvärd. Ett så friskt grepp ser man inte ofta.

⁵ *Wapa-staðir*, m. sg. var 'vadställe', *Wapa-staðir*, pl. däremot 'markerna vid vadstället'. O.s.v.

Korrekturtillägg

Sedan det föregående var satt, blev jag uppmärksamgjord på att tankar liknande dem jag framför avslutningsvis ovan har formulerats redan av C. I. Ståhle i Sakkunnigutlåtande rörande professuren i nordiska språk i Uppsala 1962. Ståhles förslag kommenteras av Börje Tjäder 1967, s. 17 f.

Litteratur

- Bjorvand, Harald, Zu den altwestnordischen Pluralendungen -ar, -ir, -r bei femininen Substantiven (i: Norsk tidsskrift for Sprogvidenskap. = NTS. 26, s. 195–215).
- Hellberg, Lars, Plural form i äldre nordiskt ortnamnsskick. UUÅ 1960:1. Uppsala 1960.
- Hesselman, Bengt, Från Marathon till Långheden. Nordiska texter och undersökningar 7. Uppsala 1935.
- Holm, Gösta, [Anmälan av] Norsk stadnamnleksikon (i: Maal og Minne 1977, s. 146–164).
- Kühner, Raphael – Stemmann, Carl, Ausführliche Grammatik der lateinischen Sprache. [2]. Satzlehre. Erster Teil. Leverkusen 1955.
- Nilsson, Jan, Plurala ortnamn på Island. Morfologiska iakttagelser. Acta Universitatis Umensis. Umeå Studies in the Humanities. 8. Umeå 1975.
- Tjäder, Börje, Studier över de plurala bebyggelsenamnens morfologiska utveckling. Nomina germanica. 15. Uppsala 1967.
- Torp, Alf, Gamalnorsk ordavledning (GNOA). Nyutgåva med rättelser och tillägg av Gösta Holm. Scripta minora regiæ societatis Humaniorum litterarum lundensis. 1973–1974:2. Lund 1974.
- Nynorsk etymologisk ordbok (NEO). Kristiania 1919.
- Tveitane, Mattias, Fra ord til navn. [Bergen] 1983.